

Documentaire

Documentaire Sanâa Swart over emoties bij kinderen van toen

Documentairemaakster Sanâa Swart: „Ik besepte dat ik de stem van geadopteerden zelf nergens hoorde.”

FOTO YESA FILMS

De stem van geadopteerden

Martin Menger
m.menger@hollandmediacombinatie.nl

Hoogkarspel * Het is een belangrijke vraag die veel volwassenen die als baby of kind zijn geadopteerd, blijft kwellen. Waarom zijn ze op jonge leeftijd afgestaan? Documentairemaakster Sanâa Swart vroeg wat de kinderen van toen daar nu zelf van vinden. Het leverde een documentaire op met een indringende titel: 'Ik had nog niets verkeerd gedaan.'

Even op bezoek bij familie in de Streek vertelt Sanâa dat ze het plan voor de speurtocht naar juist deze verhalen in het begin wegwimpelde. Haar filmpartner Anneke Wiering kwam met het idee ets te doen met mensen die geadopteerd zijn. Sanâa, zelf van Marokkaans-Nederlandse afkomst, hapte pas toe toen zij haar eigen bedenkingen onder

woorden bracht. Ze vond dat het thema 'adoptie' al zo vaak is uitgediept. „Maar dat gebeurt bijna altijd door de ogen van mensen die zelf niet geadopteerd zijn,” vertelt ze.

„Dan gaat het over de strijd van de adoptiefouders, hun tegenslagen, of om misstanden die gerapporteerd worden door journalisten. Allemaal prima, maar ik besepte dat ik de stem van geadopteerden zelf nergens hoorde.” Met haar eigen filmmaatschappij Yesa Films pakte ze in 2011 de uitdaging op. Eerst kwam het intensieve werk om mensen te vinden die over hun ervaringen wilden praten. Daarnaast sprak ze met onderzoekers naar adoptie en andere deskundigen.

Wettig

Swart ontdekte dat de moderne adoptie in Nederland zestig jaar terug tot stand kwam. „In eerste

Films maken

Sanâa Swart werkt samen met Anneke Wiering in een eigen filmmaatschappij, Yesa Films in Amsterdam. Zij studeerde eerst sociologie in Amsterdam, en werkte daarna onder meer als journalist bij Het Parool. Zij volgde aan de Media Academie een opleiding Journalistiek. Zij werkt nu ook als regisseur Radio voor de NCRV en maakte voor deze omroep de documentaire 'Een brug van verhalen', over de overeenkomsten tussen de bijbel en de koran.

aanleg zodat pleegouders die tijdens de WO II Joodse kinderen in hun gezin hadden opgenomen, hun pleegkind als wettig kind konden opnemen. Wat mij opviel, was dat er al lang een soort taboe heerste over dit onderwerp. Dit gold natuurlijk bij de afstandsmoeders maar ook bij de adoptiefouders van de jaren '50 en '60. Later veranderde dat; adoptie werd een goede daad. Begin jaren zeventig kwam er een politiek idealisme bij

kijken: je hielp zo een kind uit de armoede. Dus kwamen steeds meer de kinderen uit verre landen in Nederlandse gezinnen terecht.” Sanâa stelt de vragen aan de hoofdpersonen op zo'n manier dat zij durven te laten zien hoe dat nu is, geadopteerd zijn. De reacties zijn soms onthutsend. Over het besef dat langzaam kwam dat je als ex-Koreaanse kind voortaan tussen twee werelden leeft. Of Asha, die als baby'tje van 5 maanden werd

afgegaan voor adoptie. Als ze op zoek gaat naar haar biologische ouders, blijken die nog in leven. Haar Indiase vader wilde niet nog een meisje: te duur. „Ik had nog niets verkeerd gedaan”, zegt een andere vrouw, bijna onthutst.

Ontmoeting

De vergelijking met het tv programma 'Spoorloos' dringt zich op. „Dat is een ander format”, reageert de maakster. „Dat gaat over de zoektocht en de eerste ontmoeting. Deze documentaire richt zich juist op wat er daarvoor en daarna gebeurt, ook op de langere termijn. Het perspectief van de geadopteerde staat centraal. In Spoorloos komt de stem van de geadopteerde zelf maar voor een klein deel aan bod, er wordt vaak over hem of haar gepraat. Het perspectief moet concurreren met dat van andere betrokkenen zoals de biologische- en adoptiefouders.”

Gemis

„Spoorloos is een mooi programma, maar heeft gewoon een heel andere opzet dan wat ik doe. „Je hoort niet de verhalen waarmee de eerste generaties adoptiekinderen – en hun ouders – hebben geworsteld. Het verdriet, het gemis: daar was het mij om te doen. Want het speelt vaak nog steeds een grote rol in hun leven. Hun stem wilde ik een podium geven. Omdat hun verhaal nog steeds niet of nauwelijks wordt verteld. En dat niemand zich hierover verbaast.” Het werk is af: de documentaire van Yesa Films heet 'Ik had nog niets verkeerd gedaan', en de première voor genodigden is eind augustus in het Ketelhuis in Amsterdam. Later wordt het uitgezonden op RTV Noord-Holland en AT-5.

YESA

FILMS

PAL - 78 min - Nederlands - English subtitles

Sanâa Swart - Anneke Wiering - © 2014 Yesa Films

Hoofdpersonen uit de documentaire.

FOTO YESA FILMS